

Vändning för forskningen?

det pressmeddelande som utgick från Utbildningsdepartementet den 22 september under rubriken »Forskningen tillförs ökade resurser« framhölls speciellt att den medicinska forskningen förstärks med 50 miljoner kronor.

25 miljoner av ökningen kanaliseras via Vetenskapsrådet fr o m 2004 och 25 miljoner via vissa landsting för kliniskt

Anders Ekblom
ledamot i Läkarförbundets
centralstyrelse

inriktad medicinsk forskning fr o m 2005. Det senare beloppet avser pengar som tilldelats inom ramen av det nyligen slutna ALF-avtalet mellan staten och de landsting som har medicinska fakulteter.

Det positiva bemötande som detta meddelande trots allt har rönt speglar sannolikt den uppgivenhet som rått under senare år i forskarsamhället vad gäller de allt mer krympande resurserna till medicinsk forskning. Det faktum att ingen ytterligare försämring sker bör dock inte tas till intäkt för att det nu sker en vändning.

I en tid där börsutvecklingen har medfört att flertalet forskningsfinansierare utanför Vetenskapsrådet kraftigt har skurit ner sina anslag kombinerat med en ökning av overheadkostnader är ett tillskott på 25 miljoner kronor – i en totalbild av den medicinska forskningens resurser – likväl en fortsatt nettominskning.

Till yttermera visso – landstingens ansträngda ekonomi leder för närvarande till en ny omgång av besparingar, där utrymmet för klinisk forskning såväl på universitetskliniker som utanför kan komma att reduceras. De allt mer krympande fakultetsanslagen, med allt vad det innebär av nedrustning av de medicinska fakulteternas infrastruktur, gör situationen än mer ohållbar.

I **Läkarförbundets nyligen** framlagda »Handlingsprogram för åtgärder för den medicinska forskningen utanför universitetssjukhus« påpekas vikten av att den kliniska forskningen måste utgöra en na-

turlig del av verksamheten oberoende av om denna verksamhet sker vid universitetssjukhus eller inom annan del av sjukvården.

I ett längre perspektiv är detta sannolikt det enda sättet att finna instrument för att utveckla vården och tillgodogöra sig nya kliniska genombrott på ett kostnadseffektivt sätt. Det finns därför viss anledning att känna oro för den utveckling som för närvarande sker. Ett tillskott på 25 miljoner kronor via Vetenskapsrådet utgör ingen lösning, men är måhända en första början till en förstärkning till den medicinska forskningen.

Utredningen om den högspecialiserade sjukvården i Socialdepartementets regi har som en av sina deluppgifter att se över den kliniska forskningen i Sverige. Några av de frågeställningar som har formulerats från utredningen är »Vad finns det för alternativa utväxtlinjer för svensk klinisk forskning?« och »Går sjukvården och universiteten åt samma håll?«

Frågorna är i högsta grad relevanta och understryker vikten av att ta ett helhetsgrepp på svensk klinisk forsknings framtid. Detta bör ske mellan berörda departement, landsting, universitet samt representanter för forskningen.

Det är uppenbart att det finns en samsyn om att den kliniska forskningen har problem, och även till viss del om vilka problemen är. Vad som nu behövs är att finna goda lösningar. Detta innebär sannolikt ett stort behov av nytänkande.

I den processen bör Läkarförbundets »Handlingsprogram för åtgärder för den medicinska forskningen utanför universitetssjukhus« läsas, och dess budskap »att klinisk forskning inte enbart sker vid universitetskliniker« integreras i den lösning som måste till.

Anders.Ekblom@medks.ki.se

Den sjuka vården under debatt

|| Hur kan den svenska sjukvården bli effektivare, förkorta köerna och förbättra patientflödena? Frågan debatterades nyligen med anledning av debattboken »Den sjuka vården«, skriven av bl a chefsekonomen Stefan Fölster vid Svenskt Näringsliv (se sidan 3206).

Debatttagarna var av allt att döma inte helt överens om problembeskrivningen, dvs hur sjuk vården egentligen är – faktiskt åstadkommer man mer idag med mindre personal än förr, påpekades det bl a. Hur som helst – alla ansåg likväl att ytterligare förbättringar borde vara möjliga.

Vissa åtgärder tycks man också vara överens om – ökat samarbete över personalgränserna och mellan kommuner och landsting, samplanering av världens resurser och bättre styrsystem, helst i mer decentraliserade former.

Vi har hört det förut. Frågan är varför det skall vara så förtvivlat svårt att gå från ord till handling. Att frågan debatteras är nog bra, men varifrån skall de initiativ tas som krävs för att tulipanarosen verkligen skall blomma? LT

Nyklippt

Sänkt alkoholskatt?

|| Nerikes Allehanda (lib) oroas som flera andra medier över konsekvenserna för den svenska folkhälsan av Danmarks sänkta alkoholskatter:

»För att kunna behålla Systembolaget, vilket det finns goda skäl att göra, propagerar bland andra bolagets vd Anita Steen för en sänkning av de svenska punktskatterna på alkohol. Lägre priser kanske säkrar Systembolagets existens, men skadeverkningarna av en ökad alkoholkonsumtion blir lika svåra oavsett hur spriten har införskafts.

Regeringen måste använda fler vapen i kampen mot ett ohämmat drickande. Om inte trenden kan vändas stundar dyster statistik från sjukvården och folkhälsan kan komma att hotas på allvar.

./.../ Höga införselkvoter må vara populära i befolkningen. Men de långsiktiga konsekvenserna för samhället är det knappast. •